

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

КОНОВАЛЬЧУК СВІТЛАНА АНДРІЇВНА

УДК 378:070:811.11

**МЕТОДИКА ІНТЕГРОВАНОГО НАВЧАННЯ ПРОФЕСІЙНО
ОРІЄНТОВАНОГО АНГЛОМОВНОГО ПИСЕМНОГО СПІЛКУВАННЯ
МАЙБУТНІХ ЖУРНАЛІСТІВ**

Спеціальність 13.00.02 – теорія та методика навчання (германські мови)

Автореферат
дисертації на здобуття наукового ступеня
кандидата педагогічних наук

Київ – 2017

Дисертацією є рукопис.

Робота виконана на кафедрі англійської філології Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка Міністерства освіти і науки України.

Науковий керівник: доктор педагогічних наук, професор
МОРСЬКА Лілія Іванівна,
Тернопільський національний педагогічний
університет імені Володимира Гнатюка,
завідувач кафедри англійської філології.

Офіційні опоненти: доктор педагогічних наук, професор
ПЕТРАЩУК Олена Петрівна,
Національний авіаційний університет,
професор кафедри авіаційної англійської мови;

кандидат педагогічних наук
БЕЖЕНАР Ірина Володимирівна,
Чернівецький національний університет
імені Юрія Федьковича,
доцент кафедри комунікативної лінгвістики та перекладу.

Захист відбудеться «13» червня 2017 р. о 15.00 год. на засіданні спеціалізованої вченої ради К 26.001.49 в Інституті філології Київського національного університету імені Тараса Шевченка за адресою: 01033, м. Київ, бульвар Тараса Шевченка, 14, ауд. 134.

З дисертацією можна ознайомитись у Науковій бібліотеці імені М. Максимовича Київського національного університету імені Тараса Шевченка (01601, м. Київ, вул. Володимирська, 58, кімн. 12).

Автореферат розісланий «10» травня 2017 р.

Учений секретар
спеціалізованої вченої ради

О. В. Лазер-Паньків

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми дослідження. Стрімкий розвиток науково-технічного прогресу, глобалізаційні, суспільно-економічні, політичні процеси в сучасному суспільстві зумовлюють потребу в належній іншомовній підготовці фахівців будь-якого профілю.

За таких умов українські журналісти мають нагоду об'єктивно викладати специфіку життєдіяльності громадян своєї держави іноземною мовою з метою поглиблення інтеграції України в європейський культурний, економічний, суспільно-політичний простір.

Водночас, згідно з основними міжнародними вимогами («Загальноєвропейські Рекомендації з мовної освіти» (2003)), сучасний фахівець повинен володіти іноземною мовою та вміти здійснювати іншомовне спілкування в усній чи письмовій формах з урахуванням специфіки майбутньої професії. У зв'язку з цим в робочих програмах («Англійська мова за професійним спрямуванням» для напряму підготовки Об «Журналістика») зазначено про необхідність навчання студентів іншомовної писемної компетенції, зокрема, створення текстів різного рівня складності, які відповідають певному журналістському жанру. Таким чином, вміння продукування власного медійного тексту іноземною мовою набули сьогодні для журналістів особливої вагомості.

Аналіз науково-педагогічної літератури дає підстави стверджувати, що на сьогодні вирішено цілу низку питань, пов'язаних з навчанням професійно орієнтованого іншомовного спілкування майбутніх фахівців журналістського профілю: формування професійної компетентності засобами іншомовних періодичних видань (І. Чемерис, Л. Нагорнюк), методика навчання інтерв'ювання (Т. Бударіна), методика навчання інтерв'ювання на основі компетентнісного підходу (Е. Макеєва), PR-тексти в системі підготовки фахівців до професійно орієнтованого спілкування (С. Квон (S. Kwon), Г. Якобс (G. Jacobs)), формування професійно спрямованої іншомовної комунікативної компетенції (Т. Ємельянова), формування конвергентної компетенції (І. Колегова). Окремі аспекти формування професійних знань і вмінь журналіста розглядали О. Барабаш, Л. Усманова, Р. Джорден (R. Gorden), Д. Кітц (D. Keats); розвиток професійно-мовленнєвої діяльності досліджено в роботах Л. Городецької, Г. Нуріджінової, М. Фасенової. Однак, незважаючи на чітку тенденцію професіоналізації навчання журналістів іноземної мови, жодна зі згаданих наукових розвідок не вирішує проблеми формування професійно орієнтованої писемної іншомовної компетентності з урахуванням спеціально відібраних журналістських жанрів.

Отже, нерозробленість проблеми в теорії та практиці навчання журналістів, потреба у висококваліфікованих фахівцях журналістського профілю, які б володіли високим рівнем професійної іншомовної компетентності в писемному спілкуванні, зумовлюють **актуальність** дисертаційного дослідження та вибір теми: «**Методика інтегрованого навчання професійно орієнтованого англійськомовного писемного спілкування майбутніх журналістів**».

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами. Вибір проблеми дослідження безпосередньо пов'язаний із науково-дослідною темою

кафедри англійської філології факультету іноземних мов Тернопільського національного педагогічного університету ім. В. Гнатюка «Теоретико-методичні аспекти професійного становлення та мовної підготовки фахівця гуманітарного профілю» (державний реєстраційний номер 0110U000076). Тему дисертації затверджено вченою радою Тернопільського національного педагогічного університету ім. В. Гнатюка (протокол № 9 від 29 квітня 2015 року).

Мета дослідження – теоретично обґрунтувати, розробити й експериментально перевірити методику інтегрованого навчання професійно орієнтованого англomовного писемного спілкування майбутніх журналістів.

Завдання дослідження:

- 1) розкрити сутність інтегрованого процесу навчання професійної діяльності засобами англійської мови;
- 2) проаналізувати специфіку іншомовної підготовки майбутніх журналістів у вітчизняній і зарубіжній лінгводидактиці;
- 3) обґрунтувати діалектичний алгоритм формування вмінь жанрового мовлення, встановити змістовий, структурно-композиційний та лінгвостилістичний взаємозв'язок журналістських жанрів для навчання англomовного писемного спілкування журналістів;
- 4) розробити лінгводидактичну модель інтегрованого навчання професійної та іншомовно-мовленнєвої діяльності майбутніх журналістів і відповідно до неї скласти систему вправ;
- 5) експериментально перевірити ефективність запропонованої методики й розробити методичні рекомендації щодо впровадження її результатів.

Об'єкт дослідження – інтегроване навчання професійно орієнтованого англomовного писемного спілкування майбутніх журналістів.

Предмет дослідження – методика формування професійно орієнтованих іншомовно-комунікативних умінь у майбутніх журналістів у процесі створення медіаматеріалів.

Гіпотеза дослідження. Високого рівня сформованості умінь професійно орієнтованого англomовного писемного спілкування у майбутніх журналістів можна досягти за умови впровадження авторської методики на основі відібраних журналістських жанрів, яка передбачає навчання продукувати англійською мовою журналістські тексти у п'ять етапів з використанням спеціально розробленої системи вправ і завдань.

Методи дослідження. Для розв'язання поставлених у дослідженні завдань використано комплекс взаємопов'язаних методів:

- *теоретичні* – аналіз сучасних вітчизняних і зарубіжних дидактичних, методичних і лінгвістичних досліджень з метою вивчення та узагальнення сучасних методів навчання професійного іншомовного мовлення студентів-журналістів; визначення дидактичної сутності інтегрованого навчання професійно орієнтованого англomовного писемного спілкування майбутніх журналістів у процесі підготовки до виробничої діяльності; педагогічне моделювання з метою обґрунтування ланок лінгводидактичної моделі формування професійно орієнтованого англomовного писемного спілкування і форм їх взаємозв'язку;

- *емпіричні* – педагогічне спостереження за навчальним процесом; діагностичні методи (анкетування, тестування) з метою виявлення рівня сформованості фахових іншомовних умінь; педагогічний експеримент (констатувальний, формувальний етапи) для перевірки ефективності методики;

- *статистичні* – математичне опрацювання результатів дослідження, їх якісний та кількісний аналіз.

Наукові положення, що виносяться на захист:

1. Ефективне професійно орієнтоване англomовне писемне спілкування майбутніх журналістів передбачає сформованість на високому рівні умінь створювати текстове повідомлення англійською мовою в стилі спеціально відібраних журналістських жанрів.

2. Інтегрований підхід у процесі навчання професійно орієнтованого англomовного писемного спілкування журналістів полягає в послідовному набутті професійних журналістських знань і вмінь засобами іноземної мови. Предмети, що інтегруються у процесі навчання, утворюють нову процесуальну цілісність, яка досягається шляхом висунення та досягнення інтегрованих навчальних цілей професійної та іншомовної діяльностей, компонентів змісту, методів і засобів навчання, а також контролю й оцінювання його результатів.

3. Уміння професійно орієнтованого англomовного писемного спілкування студентів журналістського відділення передбачають продукування зв'язного висловлення в послідовності жанрів від інформаційної замітки, інформаційного звіту, аналітичного звіту, аналітичного інтерв'ю до аналітичного репортажу, що зумовлює ускладнення тексту в змістовому, лінгвістичному та структурно-композиційному аспектах.

4. Навчання професійно орієнтованого англomовного писемного спілкування журналістів відбувається відповідно до лінгводидактичної моделі, реалізація якої передбачає виконання студентами системи вправ, що складається із п'яти груп: 1) формування знань, навичок і вмінь написання короткого інформаційного повідомлення в жанрі інформаційної замітки із використанням нейтральної, термінологічної лексики; 2) формування знань, навичок і вмінь написання деталізованого інформаційного повідомлення в жанрі інформаційного звіту з використанням нейтральної, термінологічної лексики, прямої мови (цитат, реплік); 3) формування знань, навичок і вмінь написання інформаційного повідомлення в жанрі аналітичного звіту з елементами авторської оцінки та використанням нейтральної, термінологічної лексики; 4) формування знань, навичок і вмінь написання інформаційного повідомлення в жанрі аналітичного інтерв'ю із використанням нейтральної, термінологічної, професійної, емотивної лексики з елементами авторської оцінки в питально-відповідальній формі; 5) формування знань, навичок і вмінь написання інформаційного повідомлення в жанрі аналітичного репортажу з використанням нейтральної, термінологічної лексики, професійної, емотивної лексики з елементами авторської оцінки та наочності.

5. Основними критеріями оцінювання рівнів сформованості професійно орієнтованого англomовного писемного спілкування журналістів є жанрово-

стильова відповідність, мовна та мовленнєва коректність, смислова та структурна цілісність.

Наукова новизна дослідження полягає в тому, що *вперше* обґрунтовано сутність інтегрованого навчання професійно орієнтованого англomовного писемного спілкування майбутніх журналістів у процесі їхньої підготовки до професійної діяльності (органічне й послідовне опанування професійними журналістськими знаннями і вміннями засобами іноземної мови); обґрунтовано діалектичний алгоритм формування вмінь жанрового мовлення майбутніх журналістів; визначено послідовність навчання англomовного писемного спілкування журналістів у стилі спеціально відібраних жанрів з урахуванням змістового, структурно-композиційного й лінгвостилістичного аспектів; розроблено лінгводидактичну модель навчання майбутніх журналістів професійного англomовного писемного спілкування, яка складається з таких етапів: перший – продукування тексту інформаційної замітки, що характеризується змістовими, лінгвостилістичними та структурно-композиційними характеристиками; другий – створення текстів інформаційного звіту, що передбачає розширення змісту, структурно-композиційного та лінгвостилістичного оформлення; третій – написання аналітичного звіту, який ускладнюється вмінням висловлення авторського оцінювання описаної події; четвертий – продукування тексту аналітичного інтерв'ю, що передбачає подальше ускладнення змістового та структурно-композиційного складу висловлення із залученням елементів діалогічного мовлення; п'ятий – написання аналітичного репортажу як найскладнішого жанру з точки зору змістового та лінгвостилістичного наповнення. Розроблена модель реалізується шляхом виконання студентами спеціально створеної системи вправ, що складається із п'яти груп. *Конкретизовано* критерії (жанрово-стильова відповідність, мовна та мовленнєва коректність, смислова та структурна цілісність) оцінювання рівнів сформованості фахових іншомовно-комунікативних умінь і навичок майбутніх журналістів у створенні жанрового тексту; *подальшого розвитку набула* проблема інтегрованого навчання професійної та іншомовно-мовленнєвої діяльності.

Практичне значення дослідження полягає в створенні та впровадженні у навчальний процес вищої школи методики інтегрованого навчання професійно орієнтованого англomовного писемного спілкування майбутніх журналістів; розробці системи вправ, що розвивають уміння професійно орієнтованого писемного мовлення англійською мовою у фахівців журналістського профілю. Результати дослідження можуть бути використані в процесі навчання англійської мови студентів філологічних спеціальностей, а також у складанні робочих програм і посібників для навчання англійської мови за професійним спрямуванням.

Розроблену методику **впроваджено** у навчальний процес Тернопільського національного педагогічного університету імені В. Гнатюка (протокол № 2 від 13.10.2016 р.), Львівського національного університету імені І. Франка (протокол № 4 від 12.12.2016 р.), Вінницького державного педагогічного університету імені М. Коцюбинського (протокол № 2 від 20.10.2016 р.).

Апробація результатів дослідження. Основні положення та результати дослідження обговорено і схвалено на:

- міжнародних науково-практичних конференціях: «Актуальні проблеми сучасної науки» (Київ, 2012), «The European Scientific and practical congress» (Прага, 2014), «Сучасний соціокультурний простір 2015» (Київ, 2015), «New Trends of Global scientific ideas 2016» (Женева, 2016), «Актуальні наукові дослідження в сучасному світі» (Переяслав-Хмельницький, 2016);

- всеукраїнських науково-практичних конференціях: «Проблеми та перспективи наук в умовах глобалізації» (Тернопіль, 2010), «Сучасні проблеми та перспективи дослідження романських та германських мов і літератур» (Донецьк, 2011), «Актуальні питання лінгвістики, літературознавства та інноваційної методики викладання іноземних мов» (Тернопіль, 2011).

Публікації. Основні положення, висновки та результати дослідження викладено у 14 публікаціях автора, з яких 5 – у фахових наукових виданнях, затверджених МОН України, 3 – у зарубіжних наукових виданнях, 3-х тез наукових конференцій, 3 публікації в інших наукових виданнях. Усі публікації одноосібні.

Структура дисертації. Дисертація складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаної літератури. Повний обсяг роботи – 240 сторінок, основний зміст якої викладено на 195 сторінках. Список використаної літератури складає 244 найменування (з них 42 – іноземними мовами). Робота містить 6 таблиць, 9 рисунків.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У **Вступі** обґрунтовано актуальність обраної проблеми, визначено об'єкт, предмет, мету, завдання, методи дослідження, розкрито наукову новизну та практичне значення, наведено відомості про апробацію і впровадження результатів дослідження.

У першому розділі **«Теоретичні основи інтегрованого навчання англomовного писемного спілкування майбутніх журналістів у процесі розвитку професійних умінь»** розкрито сутність інтегрованого навчання професійної англomовної діяльності; здійснено аналіз методики навчання англomовного мовлення майбутніх журналістів у вітчизняній і зарубіжній лінгводидактиці; теоретично обґрунтовано діалектичний алгоритм формування вмінь жанрового мовлення фахівця; визначено змістовий, структурно-композиційний та лінгвостилістичний взаємозв'язок журналістських жанрів для навчання англomовного писемного спілкування журналістів.

У ході дослідження доведено, що поняття «інтеграції» динамічно розвивалось у педагогічному процесі, про що свідчать численні праці провідних науковців (С.Батишев, А. Беляєва, Н. Берестецька, М. Валущенко, Р. Мартинова, Н.Сердюкова, С. Смірнова, В. Філіпов). На основі аналізу підходів до визначення терміна «інтеграція» з'ясовано, що це явище взаємопроникнення змістових елементів різних галузей навчання, яке супроводжується досягненням загальних цілей.

Дослідження змісту педагогічної інтеграції дало змогу виділити дві базові моделі діяльності: предметну (інтеграція за змістом, синтез таких суміжних дисциплін, які в поєднанні один з одним утворюють єдиний предмет, якому

притаманні одні й ті ж цілі, задачі, зміст навчання) і процесуальну (інтеграція організаційних форм навчання, синтез навчальних дисциплін, які не мають спільного предметного змісту). Встановлено, що реалізація інтеграції знань невзаємопов'язаних за предметним змістом дисциплін буде найбільш ефективною на рівні дидактичного синтезу, для якого характерне поєднання предметної та процесуальної інтеграції, що сприятиме системному засвоєнню знань і вмінь завдяки об'єднанні процесів навчання. Комплексне застосування спільних цілей, взаємозалежність навчального змісту, використання методів навчання, що взаємно доповнюють один одного, дасть можливість досягти сукупного навчального ефекту у формуванні в студентів знань і вмінь іншомовного спілкування з опорою на фахову діяльність.

Структурними компонентами змісту інтегрованого навчання професійно орієнтованого іншомовного мовлення є професійно-мовленнєві та лінгво-мовленнєві знання та вміння. Об'єднуючись, вони утворюють нову процесуальну спільність, яка досягається шляхом висунення інтегрованих цілей, компонентів, методів і засобів навчання, а також контролю й оцінювання його результатів. У процесі інтегрованого навчання майбутні фахівці навчаються правильно та грамотно використовувати іншомовну професійну лексику, термінологію в межах професійної діяльності; будують своє мовлення відповідно до особливостей функціональних стилів, навчаються здійснювати професійне спілкування в реальних ситуаціях фахової діяльності.

Результати аналізу сучасних досліджень з методики щодо навчання професійно орієнтованої іншомовної компетентності майбутніх журналістів дав змогу зробити висновок про доцільність організації навчання англійської мови на засадах інтегрованого підходу з активним використанням текстів журналістських жанрів. Визначено, що основними методами навчання професійно орієнтованого англійського писемного спілкування майбутніх журналістів є пояснювально-ілюстративний, репродуктивний, частково-пошуковий та дослідницький, комунікативний і метод проекту.

Враховуючи специфіку та зміст фахової підготовки майбутніх журналістів, відображені в навчальних програмах з англійської мови, обґрунтовано діалектичний алгоритм розвитку жанрового мовлення фахівця та доведено, що студенти повинні навчитися продукувати тексти журналістських жанрів у послідовності від інформаційної замітки, інформаційного звіту, аналітичного звіту, аналітичного інтерв'ю до аналітичного репортажу, що забезпечить збільшення обсягу інформації й ускладнення медіатексту в змістовому, лінгвостилістичному та структурно-композиційному аспектах.

Інформаційна замітка в роботі трактується як невеликий за обсягом журналістський твір, якому притаманні такі ознаки, як: економність викладу, лаконічність, чіткість, висока оперативність, універсальність, однофактність. Інформаційний звіт – журналістський твір, який із максимальною точністю, детальністю й документальністю передає хід події у тій послідовності, в якій вона проходила; в аналітичному звіті, окрім ознак попереднього жанру, додається певний авторський коментар, оцінювання чи прогноз. Аналітичне інтерв'ю інформує

аудиторію про подію, явище чи процес із використанням суджень, уявлень, міркувань учасників щодо обговорюваної ситуації та їх коментування. В аналітичному репортажі автор подає наочне уявлення про подію через безпосереднє своє сприйняття, описує місце події, дає характеристику його учасникам, надає факти, цифри, оцінює, коментує та прогнозує подальше розгортання ситуації, яку описує.

У другому розділі **«Методика формування професійно орієнтованого англomовного писемного спілкування майбутніх журналістів»** здійснено відбір мовного та мовленнєвого матеріалу, змодельовано процес навчання майбутніх журналістів професійно орієнтованого англomовного писемного спілкування та розроблено систему вправ, яка забезпечує реалізацію запропонованої методики.

У ході дослідження визначено критерії відбору мовленнєвого матеріалу для навчання професійно орієнтованого англomовного писемного спілкування (автентичності, професійної спрямованості та комунікативності, тематичної відповідності, типовості, композиційно-змістової організації, співвіднесеності типів текстів із цілями навчання, авторитетності Інтернет-джерел), критерії відбору мовного матеріалу (професійна спрямованість, частотність, сполучуваність) та критерії відбору граматичних явищ (розповсюдженості та частотності вживання, зразковості).

Структура інтегрованого процесу навчання майбутніх журналістів англomовного професійно орієнтованого писемного спілкування передбачає системне поєднання двох навчальних видів діяльності – професійної та іншомовно-мовленнєвої, яка зводиться до інтегрованості цілей, компонентів змісту, методів і засобів навчання, а також контролю й оцінювання його результатів.

Розроблена в дисертації авторська модель навчання англomовного писемного спілкування журналістів реалізується поетапно: I-й – написання тексту інформаційної замітки, II-й – написання тексту інформаційного звіту, III-й – написання тексту аналітичного звіту, IV-й – написання тексту аналітичного інтерв'ю, V-й – написання тексту аналітичного репортажу. Кожний наступний етап, починаючи з першого, ускладнюється відповідно до попереднього у тривимірному форматі: змістовому, структурно-композиційному та лінгвостилістичному. Поступово здійснюється поглиблення й розширення знань, умінь і навичок у професійній та іншомовній діяльності.

Відповідно до розробленої моделі складено систему вправ з чіткою градацією за методичними цілями, формою та складністю виконання. Для формування професійно орієнтованого англomовного писемного спілкування майбутніх журналістів створена система вправ і завдань, що складається з п'яти груп згідно з принципами (інтегрованості навчання, професійної спрямованості, систематичності та послідовності, мотиваційної дії, свідомого навчання, міжпредметних зв'язків). Кожна група містить мовні вправи, які спрямовані на засвоєння знань лексико-граматичного матеріалу та формування навичок його вживання в мовленні; передмовленнєві вправи передбачають розвиток первинних (підготовчих) умінь англomовного жанрового мовлення; мовленнєві вправи спрямовані на розвиток реальних англomовних умінь, які зумовлені професійною діяльністю майбутніх

журналістів. Знання набуваються шляхом запису лексико-граматичного матеріалу в словосполученнях і реченнях, його читання, перекладу, усвідомлення й запам'ятовування. Навички формуються через багаторазове повторення кожної нової лексико-граматичної інформації в поєднанні з попередньо вивченою в різних мовних завданнях. Передмовленнєві вміння досягаються продукуванням підготовленого жанрового мовлення на основі мовленнєвих зразків та різних мовленнєвих опор (прочитання текстів періодичних видань, завершення речень, розширення речень за змістом прочитаного й прослуханого, відповіді на ключові питання тощо). Розвиток мовленнєвих умінь забезпечується продукуванням медіатекстів, складність яких поступово зростає.

Мета вправ першої групи – формування вмінь створювати текст англійською мовою в жанрі інформаційної замітки на основі вживання нейтральної, термінологічної лексики та граматичних явищ, які характерні для такого тексту.

Наведемо приклади вправ першої групи:

Приклад № 1. Мета вправи: сформувати мовні знання, що відповідають нормам жанру інформаційної замітки. *Інструкція до вправи:* Read the words and word combinations and put them down into your vocabulary-book. Close the right part of words and word combinations and translate them into Ukrainian; then close the left part of words and word combinations and translate them into English.

Приклад №2. Мета вправи: вдосконалити навички вживання вивченого лексико-граматичного матеріалу, який відповідає нормам жанру інформаційної замітки. *Інструкція до вправи:* Translate into English.

1. На сьогоднішній день проблеми глобального потепління та прав людини знаходяться на першому плані. 2. 15-го березня, під час засідання Ради Безпеки ООН, Росія скористалася правом вето і проголосувала проти резолюції. 3. 1 грудня 2014 року Україна уклала дострокові угоди з Європейським Союзом.

Приклад № 3. Мета вправи: сформувати вміння самостійно створювати професійний текст інформаційної замітки на основі вивченого та самостійно відібраного з додаткової літератури лексико-граматичного матеріалу, що відповідає нормам інформаційної замітки. *Інструкція до вправи:* On the basis of the obtained information about news item writing make your own one: «Ukraine's struggle against corruption». Represent it.

Мета вправ другої групи – формування умінь створювати текст англійською мовою в жанрі інформаційного звіту в детальній формі з використанням прямої мови (цитати, репліки), нейтральної, термінологічної лексики та граматичних явищ, які характерні для такого тексту.

Наведемо приклади вправ другої групи:

Приклад № 4. Мета вправи: формувати навички вживання граматичних явищ, які відповідають нормам жанру інформаційного звіту. *Інструкція до вправи:* Put the verbs into the correct form of Present Simple, Past Simple, Present Perfect, Past Perfect Active/Passive.

1. Yesterday, the delagation(draw) the attention of the Committee to several other issues. 2. The commercial reservation...(restrict) the field of application of the New York Convention.

Приклад № 5. Мета: сформувати вміння самостійно створювати професійний текст інформаційного звіту на основі вивченого та самостійно відібраного з додаткової літератури лексико-граматичного матеріалу, що відповідає нормам жанру інформаційного звіту. *Інструкція до вправи:* On the basis of the obtained information about informational report writing make your own one: «The United Kingdom voted to leave the EU»? Represent it.

Мета вправ третьої групи – формування умінь створювати текст англійською мовою в жанрі аналітичного звіту на основі вживання нейтральної, термінологічної лексики з семантикою суб'єктивної авторської оцінки та граматичних явищ, які характерні для такого тексту.

Наведемо приклади вправ третьої групи:

Приклад № 6. Мета вправи: формувати навички вживання лексичних одиниць, які відповідають нормам жанру аналітичного звіту. *Інструкція до вправи:* Fill in the gap with appropriate word or word combinations.

1. Since the power shift in Congress, Senator Smith hasthe agenda for tax reforms. 2. While most markets require listed companies tomaterial information as soon as it becomes available, there is considerable difference in practice.

Приклад № 7. Мета вправи: сформувати вміння читати професійний текст жанру аналітичного звіту для пошуку конкретної інформації, що містить вивчений лексико-граматичний матеріал, відповідає нормам цього жанру. *Інструкція до вправи:* a) read the text of analytical report«Steinmeier test, Lavrov's revelations, and upcoming Summit»; b) answer the questions according to the text; c) write out the lexico-grammatical material which is characteristic of this genre and write down the sentences with each word or word combinations; d) find the words or word combinations that express persuasiveness, emotional speech and write down the sentences with these words or words combinations.

Приклад № 8. Мета вправи: сформувати вміння самостійно створювати професійний текст аналітичного звіту на основі вивченого та самостійно відібраного з додаткової літератури лексико-граматичного матеріалу, який відповідає нормам цього жанру. *Інструкція до вправи:* On the basis of the obtained information about analytical report writing make your own one: «The Ukrainian delegation to PACE has faced some unexpected challenges according to the Donbas conflict». Represent it.

Мета вправ четвертої групи – формування умінь створювати текст англійською мовою в жанрі аналітичного інтерв'ю на основі вживання нейтральної, термінологічної, професійної, емотивної лексики з елементами авторської оцінки в питально-відповідальній формі та граматичних явищ, які характерні для такого тексту.

Наведемо приклади вправ четвертої групи:

Приклад № 9. Мета вправи: формувати навички вживання граматичних явищ, які відповідають нормам жанру аналітичного інтерв'ю. *Інструкція до вправи:* Read the sentences and put down to each of them General, Alternative, Special, Disjunctive, Subject questions.

1. The Special Rapporteur presented the phenomenon of international State terrorism as one of "coercive" diplomacy. 2. The Committee noted that this would require a review of the financial regulations.

Приклад № 10. *Мета вправи:* сформувати вміння самостійно створювати професійний текст аналітичного інтерв'ю на основі вивченого та самостійно відібраного з додаткової літератури лексико-граматичного матеріалу, який відповідає нормам жанру аналітичного інтерв'ю. *Інструкція до вправи:* On the basis of the obtained information analytical interview writing make your own one: «Ukrainian ambassador requests immediate aid for Crimean Tatars». Represent it.

Мета вправ п'ятої групи – формування умінь створювати текст англійською мовою в жанрі аналітичного репортажу на основі вживання нейтральної, термінологічної, професійно, емотивної лексики з елементами авторської оцінки та наочності, а також граматичних явищ, які характерні для такого тексту.

Наведемо приклади вправ п'ятої групи:

Приклад № 11. *Мета вправи:* удосконалити навички вживання вивченого лексико-граматичного матеріалу, який відповідає нормам жанру аналітичного репортажу. *Інструкція до вправи:* Translate into English.

Приклад № 12. *Мета вправи:* сформувати вміння читати професійний текст жанру аналітичного репортажу для пошуку конкретної інформації, що містить вивчений лексико-граматичний матеріал, який відповідає нормам цього жанру. *Інструкція до вправи:* a) read the text of analytical reportage «Donald Trump's convention speech»; b) answer the questions according to the text; c) write out the lexicogrammatical material which is typical of this genre and write down the sentences with each word or word combinations; d) find the words or word combinations that express persuasiveness, emotional, colloquial speech and the «effect of an author's presence»; e) write down the sentences with these words or words combinations in affirmative and interrogative or negative forms.

Приклад № 13. *Мета вправи:* сформувати вміння самостійно створювати професійний текст аналітичного репортажу на основі опрацьованого та самостійно відібраного з додаткової літератури лексико-граматичного матеріалу, що відповідає нормам цього жанру. *Інструкція до вправи:* On the basis of the obtained information about analytical reportage writing make your own one: «Religious peace march from self-proclaimed states DNR and LNR to Kyiv». Represent it.

У третьому розділі «**Експериментальна апробація розробленої методики інтегрованого навчання професійно орієнтованого англomовного писемного спілкування майбутніх журналістів**» здійснено експериментальну перевірку ефективності авторської методики навчання студентів-журналістів професійного англomовного писемного спілкування. Зокрема, описано організацію і хід методичного експерименту, критерії оцінювання, відповідно до яких відбувалась перевірка рівня сформованості умінь професійно орієнтованого англomовного писемного спілкування студентів; представлено аналіз й інтерпретацію результатів експерименту; укладено методичні рекомендації для навчання професійно орієнтованого англomовного писемного спілкування фахівців журналістського профілю.

З метою аналізу результатів методичного експерименту розроблено критерії оцінювання рівня сформованості фахових англомовних знань і вмінь: *жанрово-стильова відповідність* (відповідність тексту стилю журналістського жанру; використання мовних та стилістичних засобів, що характерні відповідному жанру); *мовна та мовленнєва коректність* (коректне вживання лексичних одиниць, граматичних та стилістичних засобів для оформлення висловлення); *смілова та структурна цілісність* (відповідність висловлення темі ситуації, наявність відповідної структури медіатексту, повнота розкриття теми, адекватність і логічність викладу думок, обґрунтованість представлених фактів, аналіз та аргументованість викладу інформації).

У розділі виокремлено та схарактеризовано рівні навченості. Високий рівень характеризується умінням створювати повідомлення відповідно до жанру без граматичних, лексичних і стилістичних помилок, з повнотою розкриття теми та логічною послідовністю викладу матеріалу. Середній рівень передбачає уміння продукувати текст, який частково відповідає потрібному жанру з несуттєвими граматичними, лексичними й стилістичними помилками та наявністю декількох речень, що не пов'язані між собою логічно. Низький рівень визначається відсутністю логічних думок при створенні тексту, який не відповідає зазначеному жанру з численними граматичними, лексичними і стилістичними помилками, які порушують контекст висловлення.

Ефективність запропонованої методики навчання майбутніх журналістів професійно орієнтованого англомовного писемного спілкування перевірено в ході методичного експерименту, який здійснювався в три етапи: 1) передекспериментальний зріз з метою визначення вихідного рівня володіння вміннями професійного англомовного писемного спілкування; 2) експериментальне навчання з метою організації навчання за авторською методикою; 3) післяекспериментальний зріз з метою вихідного рівня володіння вміннями професійного англомовного писемного спілкування.

У передекспериментальному зрізі взяли участь 108 студентів II курсу, з них – 55 студентів факультету філології і журналістики ТНПУ імені В. Гнатюка, які навчались за спеціальністю «Журналістика» та 53 студенти факультету журналістики ЛНУ імені І. Франка: ЕГ1 – 25 осіб, ЕГ2– 30 осіб, КГ3 – 25 осіб, КГ4 – 28 осіб. Для визначення рівня володіння професійним англомовним писемним спілкуванням студентам журналістам було запропоновано створити іноземною мовою текст аналітичного репортажу.

Експериментальне навчання проходило у III-IV семестрі II року навчання в умовах кредитно-модульної системи організації навчального процесу. Практичні заняття з курсу «Англійська мова за професійним спрямуванням» проводилися у природних умовах.

Результати експериментального навчання були визначені за допомогою післяекспериментального зрізу, що полягав в оцінюванні рівня сформованості професійно орієнтованих іншомовно-комунікативних умінь у майбутніх журналістів.

Результати методичного експерименту

Зріз	Рівні	Експериментальні групи		Контрольні Групи	
		за всіма критеріями		за всіма критеріями	
		Осіб	%	Осіб	%
Передекспериментальний	низький	18	32,7	19	35,8
	середній	30	54,6	29	54,7
	високий	7	12,7	5	9,5
Післяекспериментальний	низький	8	14,5	14	26,4
	середній	29	52,7	32	60,4
	високий	17	30,1	7	13,2

Результати експерименту й перевірка їх достовірності за допомогою методів математичної статистики (t-критерій Стьюдента) довели ефективність запропонованої методики.

За результатами проведеного дослідження укладено методичні рекомендації для навчання майбутніх журналістів професійно орієнтованого англomовного писемного спілкування на основі інтегрованого підходу.

ВИСНОВКИ

Отже, наукові та практичні результати дослідження дозволяють зробити такі висновки:

1. Впровадження інтегрованого підходу в процесі підготовки майбутніх журналістів до професійної іншомовної діяльності дає можливість по-новому підійти до побудови педагогічного процесу. *Сутність* інтегрованого навчання професійно орієнтованого англomовного писемного спілкування журналістів полягає в органічному й послідовному опануванні професійних журналістських знань і вмінь засобами іноземної мови. Структурними компонентами змісту навчання професійно орієнтованого англomовного писемного спілкування майбутніх журналістів є професійно-мовленнєві та лінгво-мовленнєві знання, навички та вміння. Інтегруючись, вони утворюють нову процесуальну спільність, яка реалізується шляхом висунення інтегрованих цілей навчання (планування, здійснення професійної діяльності засобами англійської мови); компонентів навчання (знання фахової термінології та її англomовне вираження; навички виконання мовленнєвих операцій на закріплення професійного лексичного та граматичного матеріалу; передмовленнєві вміння – виконання мовленнєвих дій з опорою на запропоновані моделі прикладів; мовленнєві – уміння вживати вивчений мовний та мовленнєвий матеріал для вирішення складних професійних завдань засобами англійської мови); методів навчання (пояснювально-ілюстративний, репродуктивний, частково-пошуковий та дослідницький, комунікативний, метод проекту); засобів навчання (лінгвістичні, методичні, технічні); контроль результатів навчання (визначення рівня сформованості професійних та іншомовно-мовленнєвих знань, умінь і навичок).

2. Аналіз методики навчання іншомовного професійного мовлення майбутніх журналістів дозволив визначити стан дослідження проблеми в науково-методичній

літературі. Основними методами навчання студентів англomовного писемного спілкування на засадах інтегрованого підходу визначено пояснювально-ілюстративний, репродуктивний, частково-пошуковий та дослідницький, комунікативний, метод проекту. Багато питань із досліджуваного феномену вже розкрито в наукових працях (теоретичне обґрунтування медіаграмотності майбутніх журналістів; визначення змісту жанрів журналістської мови; використання ЗМІ в розвитку іншомовних умінь; визначення компонентів та етапів навчання іншомовної професійної мови майбутніх журналістів). Однак, виникає потреба в подальшому дослідженні: аналізі найбільш популярних жанрів професійно-мовленнєвої діяльності майбутніх журналістів; обґрунтуванні послідовності в навчанні жанрового англійського мовлення майбутніх журналістів з урахуванням змістового, структурно-композиційного та лінгвостилістичного аспектів; визначенні психологічних механізмів породження й відтворення іншомовного мовлення журналістів.

3. Основною особливістю формування професійно орієнтованого англomовного писемного спілкування майбутніх журналістів є вміння створювати та презентувати текст інформаційного повідомлення в стилі журналістських жанрів засобами іноземної мови. Обґрунтовано діалектичний алгоритм формування вмінь професійного англomовного писемного спілкування в стилі спеціально відібраних журналістських жанрів з урахуванням змістового, структурно-композиційного та лінгвостилістичного аспектів. Відповідно до обґрунтованої послідовності, продукування жанрів повинно відбуватися від жанру інформаційної замітки, інформаційного звіту, аналітичного звіту, аналітичного інтерв'ю до аналітичного репортажу. На першому етапі навчання студенти набувають іншомовно-мовленнєвих знань, навичок та вмінь створювати текст інформаційної замітки. На другому, третьому, четвертому і п'ятому етапах продовжують набувати іншомовно-мовленнєвих знань і відповідно з етапом формують навички і вміння створювати текст інформаційного звіту, аналітичного звіту, аналітичного інтерв'ю та аналітичного репортажу.

4. Розроблено лінгводидактичну модель навчання майбутніх журналістів професійно орієнтованого англomовного писемного спілкування, яка реалізується в п'ять етапів. На кожному з них студенти-журналісти створюють тексти різних жанрів, які відрізняються від попередніх своїм додатковим професійним та лінгвостилістичним наповненням. Перші (інформаційні замітки) подають інформацію в короткій формі її викладу; другі (інформаційні звіти) – у більш розгорнутій; треті (аналітичні звіти) – у деталізованій формі з елементами авторської оцінки; четверті (аналітичні інтерв'ю) – у деталізованій формі з елементами авторської оцінки у питально-відповідальній формі; п'яті (аналітичні репортажі) – у деталізованій формі з елементами авторської оцінки та наочності. Система вправ для формування професійно орієнтованого англomовного писемного спілкування майбутніх журналістів складається з п'яти груп і відповідає розробленій лінгводидактичній моделі навчання. Кожна група вправ охоплює такі навчальні дії: набуття знань нової лексики-граматичної інформації; формування репродуктивних навичок її вживання в навчально-мовленнєвій практиці; розвиток

передмовленнєвих умінь у межах визначених умов (опори, навчальні тексти); розвиток мовленнєвих (реальних) умінь у здійсненні професійно-іншомовної діяльності.

5. Результати дослідно-експериментального навчання довели ефективність розробленої методики навчання майбутніх журналістів професійно орієнтованого англomовного писемного спілкування. Аналіз контрольного зрізу продемонстрував приріст знань і вмінь професійно орієнтованого англomовного писемного спілкування студентів-журналістів ЕГ. Кількість студентів, які володіють високим рівнем, збільшилась на 17,4%, а студентів, рівень сформованості знань і вмінь англomовного професійно орієнтованого писемного спілкування яких був низьким, зменшилась на 18,2%. Число майбутніх журналістів, що володіють середнім рівнем після експерименту зменшилось на 2%. Підсумком дисертаційного дослідження стали підготовлені методичні рекомендації щодо впровадження авторської методики інтегрованого навчання професійно орієнтованого англomовного писемного спілкування майбутніх журналістів.

Проблема інтегрованого навчання майбутніх журналістів професійно орієнтованого писемного англomовного спілкування не вичерпується результатами виконаної роботи. Перспективу подальших наукових розробок вбачаємо в обґрунтуванні й розробленні методики інтегрованого навчання іншомовного мовлення студентів інших спеціальностей з урахуванням їх професійної та іншомовно-мовленнєвої діяльності.

СПИСОК ОПУБЛІКОВАНИХ ПРАЦЬ ЗА ТЕМОЮ ДИСЕРТАЦІЇ

I. Публікації у наукових фахових виданнях, затверджених МОН України:

1. Коновальчук С. А. Аналіз методів навчання професійної діяльності студентів-журналістів засобами англійської мови / С. А. Коновальчук // Вісник Житомирського державного університету імені Івана Франка. – Випуск № 57. – Житомир : Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2011. – С.141 – 143.

2. Коновальчук С. А. Лінгвістичні аспекти професійного англomовного спілкування студентів факультету журналістики / С. А. Коновальчук // Вісник Львівського державного університету безпеки життєдіяльності. – Львів, 2011. – № 5. – С. 143 – 148.

3. Коновальчук С. А. Зміст поняття інтегрованого навчання професійної діяльності засобами іноземної мови / С. А. Коновальчук // Наукові записки Кіровоградського державного педагогічного університету ім. В. Винниченка. – Серія : Філологічні науки: У 2 ч. – Кіровоград : РВВ КДПУ ім. В. Винниченка, 2011. – Вип. 96 (2). – С. 503 – 506.

4. Коновальчук С. А. До питання визначення психологічних передумов формування професійної англomовної компетенції студентів факультету журналістики / С. А. Коновальчук // Електронне наукове фахове видання «Теорія та методика управління освітою». – Київ, 2013. – Вип. 10. – Режим доступу : <http://umo.edu.ua/elektronne-naukove-fakhove-vidannja-teorija-ta-metodika-upravlinnja-osvitoju>.

5. Коновальчук С. А. До питання про змістовий взаємозв'язок жанрового мовлення журналістів / С. А. Коновальчук // Наукові записки Кіровоградського державного педагогічного університету ім. В. Винниченка. – Серія: Педагогічні науки. – Кіровоград : РВВ КДПУ ім. В. Винниченка, 2016. – Вип. 147. – С.189 – 192.

II. Публікації в зарубіжних виданнях:

6. Коновальчук С. А. Характеристика жанрів професійно-мовленнєвої діяльності майбутніх журналістів / С. А. Коновальчук // Global scientific unity 2014 : The European scientific and practical congress. – Prague (Czech Republic), 2014. – P. 186 – 189.

7. Konovalchuk S. A. The didactic foundation of linguistic correlation of journalists' genre English speech / S. A. Konovalchuk // New trends of Global scientific ideas 2016 : International scientific-practical congress of pedagogues, psychologists and medics. – Geneva (Switzerland), 2016. – P. 119 – 125.

8. Konovalchuk S.A. Linguo-didactic model of integrated education of journalists' genre English speech / S. A. Konovalchuk // The unity of science : International scientific professional periodical journal. – Prague (Czech Republic) : Publishing office Beranovych str., 2016. – P. 47 – 50.

III. Праці, які додатково відображають наукові результати дисертації, і тези науково-практичних конференцій:

9. Коновальчук С. А. Концепція інтегрованого навчання / С. А. Коновальчук // Матеріали VI всеукраїнської наукової конференції «Проблеми та перспективи наук в умовах глобалізації» : педагогіка, психологія, суспільствознавство, мовознавство : тези доповідей (м. Тернопіль, 15 грудня 2010 р.). – Тернопіль : ТНПУ, 2010. – Час. 1 – С. 24.

10. Коновальчук С. А. Інтегроване навчання як стратегія сучасного навчання іноземної мови / С. А. Коновальчук // Матеріали ІХ Міжвузівської науково-практичної конференції молодих вчених «Сучасні проблеми та перспективи дослідження романських та германських мов і літератур» : тези доповідей (м. Донецьк, 26-27 січня 2011 р.). – Донецьк : ДНУ, 2011. – С. 72 – 73.

11. Коновальчук С. А. Педагогічні умови формування професійної іншомовної компетентності майбутніх студентів-журналістів / С. А. Коновальчук // Міжнародна науково-практична конференція «Актуальні проблеми сучасної науки» (м. Київ, 22-24 жовтня 2012 р.). – Київ, 2012. – Ч. 2. – С. 21 – 23.

12. Коновальчук С. А. Методологічне обґрунтування послідовності у навчанні жанрового мовлення журналістів / С. А. Коновальчук // Збірник Вінницького державного педагогічного університету ім. М. Коцюбинського «Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання в підготовці фахівців : методологія, теорія, досвід, проблеми» : зб. наук. пр. – Київ-Вінниця, 2015. – Вип. 42. – С. 273 – 278.

13. Коновальчук С. А. Дидактична сутність інтегрованого процесу навчання професійної діяльності засобами іноземної мови / С. А. Коновальчук // Сучасний

соціокультурний простір 2015 : матеріали міжнародної наукової інтернет-конференції (м. Київ, 16-18 вересня 2015 р.). – Київ, 2015. – С. 49 – 57.

14. Коновальчук С. А. Критерії відбору навчального матеріалу для формування жанрової англомовної компетентності у майбутніх журналістів / С. А. Коновальчук // Актуальні наукові дослідження в сучасному світі : XVIII Міжнародна наукова конференція (г. Переяслав-Хмельницький, 26-27 жовтня 2016 г.). – Переяслав-Хмельницький, 2016. – Вып. 10 (18), Ч. 6. – С. 58 – 64.

АНОТАЦІЯ

Коновальчук С. А. Методика інтегрованого навчання професійно орієнтованого англомовного писемного спілкування майбутніх журналістів. – На правах рукопису.

Дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата педагогічних наук за спеціальністю 13.00.02 – теорія і методика навчання (германські мови). – Київський національний університет імені Тараса Шевченка, Міністерство освіти і науки України. – Київ, 2017.

У дисертації розкрито дидактичну сутність інтегрованого навчання в підготовці студентів-журналістів до англомовного писемного спілкування. Виділено та обґрунтовано п'ять видів журналістських жанрів для навчання студентів-журналістів англомовного писемного спілкування. Визначено послідовність їх засвоєння з урахуванням змістового, структурно-композиційного та лінгвостилістичного аспектів. Розроблено лінгводидактичну модель навчання майбутніх журналістів професійного англомовного писемного мовлення, яка складається з таких етапів: перший – продукування тексту інформаційної замітки, що характеризується відносною змістовою, лінгвостилістичною та структурно-композиційною обмеженістю; другий – створення текстів інформаційного звіту, що передбачає розширення змісту та структурно-композиційного й лінгвостилістичного оформлення; третій – написання аналітичного звіту, який ускладнюється для автора вмінням давати оцінку в описанні події; четвертий – продукування тексту аналітичного інтерв'ю, що передбачає подальше ускладнення змістового та структурно-композиційного складу висловлення із залученням елементів діалогічного мовлення; п'ятий – написання аналітичного репортажу як найскладнішого жанру з точки зору змістового та лінгвостилістичного наповнення. Розроблена модель реалізується шляхом виконання спеціально створеної системи вправ, що складається відповідно із п'яти груп. Визначено критерії (жанрово-стильова відповідність, мовна та мовленнєва коректність, смислова та структурна цілісність) оцінювання рівнів фаховості іншомовно-мовленнєвих вмінь майбутніх журналістів у створенні медіатексту.

Ключові слова: навчання англійської мови, студенти-журналісти, етапи навчання, жанри журналістики, модель процесу навчання, система вправ, критерії оцінювання, експериментальне навчання.

АННОТАЦИЯ

Коновальчук С. А. Методика интегрированного обучения профессионально ориентированного англоязычного письменного общения будущих журналистов. – На правах рукописи.

Диссертация на соискание ученой степени кандидата педагогических наук по специальности 13.00.02 – теория и методика обучения (германские языки). – Киевский национальный университет имени Тараса Шевченко, Министерство образования и науки Украины. – Киев, 2017.

В диссертации раскрыто дидактическую сущность понятия «интегрированного обучения» в подготовке студентов-журналистов к англоязычному письменному общению. Выделены и обоснованы пять видов журналистских жанров для обучения студентов-журналистов англоязычного письменного общения. Определена последовательность их усвоения с учетом содержательного, структурно-композиционного и лингвостилистического аспектов. Разработана лингводидактическую модель обучения будущих журналистов профессиональной англоязычной письменной речи, которая состоит из следующих этапов: первый – продуцирование текста информационной заметки, который характеризуется относительной содержательной, лингвостилистической и структурно-композиционной ограниченностью; второй – создание текстов информационного отчета, который предусматривает расширение содержания, структурно-композиционного и лингвостилистического оформления; третий – написание аналитического отчета, который усложняется для автора умением давать оценку в описании событий; четвертый – продуцирование текста аналитического интервью, что предполагает дальнейшее усложнение содержательного и структурно-композиционного состава высказывания с использованием элементов диалогической речи; пятый – написание аналитического репортажа, как сложного жанра с точки зрения содержательного и лингвостилистического наполнения. Разработанная модель реализуется путем выполнения специально созданной системы упражнений, которая состоит из пяти групп. Определены критерии (жанрово-стилевое соответствие, языковая и речевая корректность, смысловая и структурная целостность) оценивания уровней развитости профессиональных иноязычно-речевых умений будущих журналистов в создании медиатекста.

Ключевые слова: обучение английскому языку, студенты-журналисты, этапы обучения, жанры журналистики, модель процесса обучения, система упражнений, критерии оценки, экспериментальное обучение.

ABSTRACT

Konovalchuk S. A. Methodology of integrated teaching future journalists professionally oriented English writing. – Manuscript.

A thesis is presented for a Ph. D. (Candidate Degree) in Pedagogical Studies. Research specialization 13.00.02 – Theory and Methodology of Teaching (Germanic Languages). – Taras Shevchenko National University of Kyiv, Ministry of Education and Science of Ukraine. – Kyiv, 2017.

The thesis deals with the didactic nature of the concept of "integrated education" to teaching future journalists professionally oriented English writing. Dialectical algorithm of skills formation of journalistic speech genres has been theoretically substantiated. Content, structural, compositional and linguo-stylistic interrelation of English journalistic speech genres have been defined and discussed.

On the basis of integrated approach, the analysis of scientific and methodical literature, the author's definition of teaching future journalists professionally oriented English writing has been substantiated. This phenomenon is treated as the fundamental and consecutive mastering of journalistic knowledge and skills (create English media texts according to the selected journalistic genres) by means of a foreign language. It is indicated that professional speech and linguistic speech knowledge, skills and abilities are the structural components of teaching future journalists-students professionally oriented English writing. The following kinds of journalistic genres for teaching future journalists professionally oriented English writing have been distinguished: informational news item, informational report, analytical report, analytical interview, analytical reportage.

The linguo-didactic model of teaching future journalists professionally oriented English writing on the basis of integrated approach has been substantiated and developed. The model demonstrates the following stages of teaching future journalists English journalistic genres writing. I – informational news item writing, II – informational report writing, III – analytical report writing, IV – analytical interview writing, V – analytical reportage writing.

The selection criteria for language and speech material have been outlined. The system of exercises and tasks for teaching future journalists professionally oriented English writing have been substantiated and elaborated. It consists of five groups of exercises according to the stages of the model. The first group implies the skills to create a short media text in the genre of news item using neutral, terminological vocabulary and grammatical phenomena, which are typical of this genre. The second group involves the skills to create a detailed media text in the genre of informational report using direct speech, with neutral, terminological vocabulary and grammatical phenomena, typical of this genre. The third group implies the skills to create a detailed media text in the genre of analytical report using neutral, terminological vocabulary with elements of author's analysis and grammatical phenomena, usual for the given genre. The fourth group entails the skills to create a detailed media text in the genre of analytical interview using neutral, terminological, emotional vocabulary with elements of author's analysis in a dialogue form, and grammatical phenomena, typical of this genre. The fifth group implies the skills to create a detailed media text in the genre of analytical reportage using neutral, terminological, emotional vocabulary with elements of author's analysis and obviousness, grammatical phenomena, characteristic for this genre.

It is determined that the news item is a short text which informs readers about important events of the day and it has such features as: frugality outlining, laconicism, clarity, high efficiency, versatility. Informational report is a detailed journalistic text that provides facts, feedback, and other types of information in the order in which it was held without analysis or recommendations. Analytical report is a long journalistic text that contains not only the features of the previous genre but also comments, analysis of the

described event. Analytical interview is a journalistic text that informs the audience about the event, phenomenon or process using judgments, conceptions, considerations of the participants about the described situation and their comments. The analytical report is a journalistic text where the author gives a visual representation of the event through his direct perception, describing the scene, characterizing its participants, providing facts, figures, estimating and forecasting further comments on the deployment of the described situation.

The descriptors and the following criteria for the diagnostic procedures to evaluate the level of professionally oriented English writing skills formation in future journalists have been determined: genre and style conformity, language and speech accuracy, semantic and structural integrity.

The effectiveness of the suggested methodology has been verified and proved experimentally in practice of educational process at a university. The validity of the achieved results has been tested with the help of the mathematical statistic methods. The experiment revealed that the students who were given the tasks which were connected with their journalistic activity showed better learning results in comparison to the students whose tasks did not contain such element.

On the basis of the theoretical research and the experiment the methodological recommendations for teachers on teaching future journalists professionally oriented English writing on the basis of integrated approach have been presented.

Keywords: English language teaching, journalists-students, learning stages, journalistic genres, learning model, system of exercises, evaluation criteria, experimental training.